Randers Kemiske Industri

Sikkerhedsdatablad

Udarbejdet **10-04-2012**
Revision: (dato) **01-10-2025**
SDS-version **2.1**

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn:	Granat Afspænding
Produkt-nr.:	706.001/-005
UFI:	X2HA-8V4V-V20Y-RQUW

1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Anbefalede anvendelser:
Surt afspændingsmiddel uden farve og parfume til afspænding af skyllevandet. Kan anvendes i alle typer opvaskemaskiner. Tilsættes sidste hold skyllevand.
Dosering: Ca. 1 – 2 ml. pr. 10 l. vand.

Anvendelser der frarådes:
Må kun anvendes som beskrevet ovenfor, andre anvendelser skal ske i samråd med leverandøren.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Firmanavn og adresse:
Randers Kemiske Industri A/S
Kristrupvej 158
DK-8960 Randers SØ
Tlf.: 86 41 10 22
Fax. 86 41 11 45
www.rkimiljo.dk

Kontaktperson og mail:
post@rkimiljo.dk

Sikkerhedsdatabladet er udarbejdet og valideret af:
Mediator ApS, Centervej 2, 6000 Kolding. Konsulent: DH

1.4. Nødtelefon

Giftlinien: +45 82 12 12 12

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen

CLP (1272/2008):
Eye irrit. 2;H319

Ordlyd af H-sætninger – se nedenfor i punkt 16.

2.2. Mærkningselementer

Signalord:
Advarsel

Forårsager alvorlig øjenirritation. (H319)

Bær beskyttelseshandsker/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse. (P280)
Ved vedvarende øjenirritation: Søg lægehjælp. (P337 + P313)

2.3. Andre farer

Produktet indeholder organiske opløsningsmidler. Udsættes man gentagende gange for organiske opløsningsmidler, kan det skade centralnervesystemet og de indre organer som f.eks. lever og nyrer.

Anden mærkning:
-

Andet
Produktet opfylder ikke kriterierne for PBT eller vPvB.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.1./3.2. Stoffer / Blandinger

Indholdsstof	Index-nr. / REACH-Reg. nr.	CAS-nr.	EF-nr.	CLP-klassificering	Vgt/Vgt %	Note
Ethanol	603-002-00-5 / 01-2119457610-43-xxxx	64-17-5	200-578-6	Flam. Liq. 2;H225, Eye irrit. 2;H319	5 - 10	1, 2
Propan-2-ol	603-117-00-0 / 01-2119457558-25-xxxx	67-63-0	200-661-7	Flam. Liq. 2;H225, Eye irrit. 2;H319, STOT SE 3;H336	1 - 5	1
Citronsyre	607-750-00-3 / 01-2119457026-42-xxxx	77-92-9	201-069-1	Eye Irrit. 2;H319, STOT SE 3;H335	1 - 5	-

1) Stoffet er optaget på Arbejdstilsynets liste over organiske opløsningsmidler.
2) Specifikke koncentrationsgrænser.

Ordlyd af H-sætninger – se nedenfor i punkt 16.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Indånding:
Søg frisk luft.
Hold den tilskadekomne under opsyn.
Søg læge ved ubehag.

Indtagelse:
Skyl munden grundigt og drik 1-2 glas vand i små slurke.
Fremkald ikke opkastning.
Hvis opkastning indtræffer, holdes hovedet så lavt, at der ikke kommer maveindhold i lungerne.
Søg læge ved ubehag.

Hudkontakt:
Fjern forurenet tøj.
Vask huden med vand og sæbe.
Søg læge ved ubehag.

Øjenkontakt:
Hvis produktet kommer i øjnene skylles med vand (helst fra øjenskyller) til irritationen ophører. Søg læge ved fortsat irritation.

Forbrænding:
Skyl med vand, indtil smerterne ophører. Fjern tøj, som ikke er fastbrændt - søg læge/sygehus, fortsæt om muligt skylningen til lægen overtager behandlingen.

Øvrige oplysninger:
Ved henvendelse til læge medbringes sikkerhedsdatablad eller etiket.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede
Irritative virkninger: Produktet indeholder stoffer som er lokalirriterende ved hud/øjenkontakt eller ved indånding. Kontakt med lokalirriterende stoffer kan resultere i, at kontaktområdet bliver mere udsat for optag af skadelige stoffer som fx allergener.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig
Vis dette sikkerhedsdatablad til læge eller skadestue.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler
Sluk med pulver, skum, kulsyre eller vandtåge.
Brug ikke vandstråle, da det kan sprede branden.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen
Produktet er brandfarligt i henhold til Forsvarsministeriets regler.
Undgå indånding af dampe og røggasser - søg frisk luft.
Kan udvikle sundhedsfarlige røggasser med kulilte ved brand.
I tilfælde af brand vil der opstå en tyk sort røg.
Udsættes man for nedbrydningsprodukter, kan det give helbredsskader.

5.3. Anvisninger for brandmandskab
Kontamineret slukningsvand sendes til destruktion.
Hvis der er risiko for udsættelse for dampe og røggasser, skal der bæres luftforsynet åndedrætsværn.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer
Brug personlige værnemidler – se pkt. 8.
Undgå indånding og kontakt med hud og øjne.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger
Undgå unødig udslip til omgivelserne.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning
Spild inddæmmes og opsamles med sand eller andet absorberende ikke brandbart materiale og overføres til egnede affaldsbeholdere.
Skyl efter med vand.

6.4. Henvisning til andre punkter
Se punkt 8 for værnemiddeltype.
Se punkt 13 for bortskaffelse.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering
Se under punkt 8 for oplysninger om forholdsregler ved brug og personlige værnemidler.
Produktet bør anvendes under velventilerede forhold.
Der bør være adgang til rindende vand og øjenskyller.
Rygning og brug af åben ild forbudt.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed
Produktet skal opbevares forsvarligt, utilgængeligt for børn og ikke sammen med levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler o.lign.
Bør opbevares i tæt tillukket originalemballage.
Skal opbevares på et tørt, køligt og ventileret sted.
Opbevares brandsikkert. Beredskabsstyrelsens tekniske forskrifter for brandfarlige væsker skal nøje følges, herunder reglerne for brandfarligt oplag.

Brandfareklasse og oplag
Brandfareklasse III-2, én oplagsenhed = 50 liter.
Der må højst opbevares 25 enheder uden brandmyndighedernes godkendelse. Vær opmærksom på at der kan være lempelser, jf. pkt. 3.1.2. i Forsvarsministeriets Bekendtgørelse nr. 1639 af 6/12/2016 om brandfarlige og brændbare væsker.

7.3. Særlige anvendelser
Se anvendelse pkt. 1.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre
Grænseværdier ifølge bekendtgørelse nr. 1619 af 19/12/2024 om grænseværdier for stoffer og materialer (kemiske agenser) i arbejdsmiljøet:

Indholdsstof	**8-timers grænseværdi ppm / mg/m^3**	**Korttids-grænseværdi ppm / mg/m^3**	**Anmærkning**
Ethanol	1000 / 1900	2000 / 3800	-
Propan-2-ol	200 / 490	400 / 980	-

DNEL/PNEC-værdier:
DNEL Ethanol

	Arbejdstagere	**Forbrugere**
Inhalation - Kroniske Systemiske	380 mg/m³	114 mg/m³
Dermalt - Kroniske Systemiske	8238 mg/kg bw/day	-

DNEL Propan-2-ol

	Arbejdstagere	**Forbrugere**
Inhalation - Kroniske Systemiske	500 mg/m³	89 mg/m³
Inhalation - Akutte Systemiske	1000 mg/m³	178 mg/m³
Dermalt - Kroniske Systemiske	888 mg/kg bw/day	319 mg/kg bw/day
Oral - Kroniske Systemiske	-	26 mg/kg bw/day

PNEC Ethanol

Ferskvand	0,96 mg/L
Intermittent releases (Ferskvand)	2,75 mg/L
Havvand	0,79 mg/L
Jord	0,63 mg/kg soil dw

8.2. Eksponeringskontrol
Der findes ikke et eksponeringsscenarie til dette produkt.

Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol:
Brug værnemidler som angivet nedenfor.
Vask hænder før pauser, toiletbesøg og efter endt arbejde.
Der må ikke spises, drikkes eller ryges under brugen af dette produkt.

Personlige værnemidler:

Åndedrætsværn:
Normalt ikke påkrævet.
Brug åndedrætsværn med A2/P2 filter ved utilstrækkelig ventilation.

Beskyttelse af hænder:
Brug beskyttelseshandsker af nitrilgummi (>0,11 mm). Beskyttelseshandsker skal følge EN 374.
Gennemtrængningstid: > 480 min. (Klasse 6).

Beskyttelse af øjne/ansigt:
Brug beskyttelsesbriller ved risiko for stænk i øjnene.

Beskyttelse af hud:
Normalt ikke påkrævet.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet:
Det skal sikres at lokale regler for udledning overholdes.

PUNKT 9: Fysiske og kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Fysisk form	Flydende
Farve:	Farveløs
Lugt:	Alkohol
Smeltepunkt/Frysepunkt (°C):	-
Kogepunkt eller begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval (°C):	-
Antændelighed:	-
Nedre og øvre eksplosionsgrænse (vol-%):	-
Flammepunkt (°C):	> 60
Selvantændelsestemperatur (°C):	-
Nedbrydningstemperatur (°C):	-
pH:	3,3
Kinematisk viskositet (mm2/s):	-
Opløselighed:	Opløseligt i vand
Fordelingskoefficient n-oktanol/vand (logværdi):	-
Damptryk:	-
Massefylde og/eller relativ massefylde:	-
Relativ dampmassefylde:	-
Partikelegenskaber:	-

9.2. Andre oplysninger
Ingen.

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet
Ingen data.

10.2. Kemisk stabilitet
Produktet er stabilt ved anvendelse efter leverandørens anvisninger.
Antændeligt ved temperaturer over flammepunktet.

10.3. Risiko for farlige reaktioner
Dampe og luft kan danne eksplosive blandinger.

10.4. Forhold, der skal undgås
Undgå opvarmning og kontakt med antændelseskilder.

10.5. Materialer, der skal undgås
Undgå kontakt med stærke baser.
Undgå kontakt med stærke oxidationsmidler.
Undgå kontakt med stærke reduktionsmidler.
Undgå kontakt med stærke syrer.

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter
Ved brand eller kraftig opvarmning spaltes produktet og farlige luftarter så som COx kan dannes.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1. Oplysninger om fareklasser som defineret i forordning (EF) nr. 1272/2008
Akut toksicitet:
Datagrundlaget giver ikke anledning til klassificering.

Substans	Eksponeringsvej	Art	Test	Resultat
Ethanol	Oral	Rotte	LD50	10470 mg/kg bw
Ethanol	Inhalation	Rotte	LC50/ 4 Timer	116,9 mg/L air
Propan-2-ol	Oral	Rotte	LD50	5,84 g/kg bw
Propan-2-ol	Inhalation	Rotte	LC50/ 6 Timer	> 10000 ppm
Propan-2-ol	Dermalt	Kanin	LD50	16,4 mL/kg bw
Citronsyre	Oral	Mus	LD50	5400 mg/kg bw
Citronsyre	Dermalt	Kanin	LD50	> 2000 mg/kg bw

Hudætsning/-irritation:
Kan virke irriterende på huden - kan medføre rødme.

Alvorlig øjenskade/øjenirritation:
Irriterer øjnene. Giver svie og tåreflåd.

Respiratorisk sensibilisering eller hudsensibilisering:
Datagrundlaget giver ikke anledning til klassificering.

Kimcellemutagenicitet:
Datagrundlaget giver ikke anledning til klassificering.

Carcinogenicitet:
Datagrundlaget giver ikke anledning til klassificering.

Reproduktionstoksicitet:
Datagrundlaget giver ikke anledning til klassificering.

Enkel STOT-eksponering:
Produktet afgiver dampe fra organiske opløsningsmidler, der kan give sløvhed og svimmelhed. I høje koncentrationer kan dampene give hovedpine og beruselse.

Gentagne STOT-eksponeringer:
Langvarig eller gentagen indånding af dampe kan give skader på centralnervesystemet.

Aspirationsfare:
Datagrundlaget giver ikke anledning til klassificering.

11.2. Oplysninger om andre farer
Testdata foreligger ikke.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1. Toksicitet

Substans	Testens varighed	Art	Test	Resultat
Ethanol	96 Timer	Fisk	LC50	15,3 g/L
Ethanol	48 Timer	Dafnier	LC50	5012 mg/L
Ethanol	72 Timer	Alger	EC50	275 mg/L
Propan-2-ol	96 Timer	Fisk	LC50	9640 mg/L
Propan-2-ol	24 Timer	Dafnier	LC50	> 10000 mg/L
Citronsyre	48 Timer	Fisk	LC50	-
Citronsyre	24 Timer	Dafnier	EC50	-

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Substans	Nedbrydelighed i vandmiljøet	Test	Resultat
Ethanol	Ja	BOD	5 Dage 74%
Propan-2-ol	Ja	EU Method C.5	5 Dage 53%
Citronsyre	Ja	OECD Guideline 301 B	- - -

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Substans	Potentiel bioakkumulerbar	LogPow
Ethanol	Ja	-0,35
Citronsyre	Nej	-1,55

12.4. Mobilitet i jord
Testdata foreligger ikke.

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering
Produktet opfylder ikke kriterierne for PBT eller vPvB.

12.6. Hormonforstyrrende egenskaber
Testdata foreligger ikke.

12.7. Andre negative virkninger
Ingen.

PUNKT 13: Bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling
Produktet er omfattet af reglerne om farligt affald.
Spild og affald samles i lukkede og tætte beholdere, der bortskaffes via den kommunale affaldsordning for farligt affald med nedenstående specifikationer.

EAK-kode	Beskrivelse	Kemikalieaffaldsgruppe
20 01 29	Detergenter indeholdende farlige stoffer	H

Særlig mærkning:
-

Forurenet emballage:
Tom emballage og rester skal afleveres til den kommunale affaldsordning for farligt affald.

PUNKT 14: Transportoplysninger

Produktet er ikke omfattet af reglerne om transport af farligt gods på vej og sø i henhold til ADR, IMDG og IATA.

14.1 -14.4.
ADR
-
IMDG/IATA
-

14.5. Miljøfarer
-

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren
-

14.7. Bulktransport til søs i henhold til IMO-instrumenter
Ikke relevant.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Kilder:
Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 301 af 13. maj 1993 om fastsættelse af kodenumre, med senere ændringer.
Bekendtgørelse om arbejde med stoffer og materialer (kemiske agenser) - BEK nr. 1619 af 19/12/2024, med senere ændringer.
Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 1049 af 30. maj 2021 om unges arbejde, med senere ændringer.
Bekendtgørelse nr. 1369 af 25. november 2015 om markedsføring og mærkning af flygtige organiske forbindelser i visse malinger og lakker samt produkter til autoreparationslakering.
Bekendtgørelse nr. 1565 af 19. december 2022 om import og salg af meget giftige og giftige stoffer og blandinger m.v., om opbevaring og anmeldelse af tyveri af visse stoffer og blandinger og om forbud mod vildledende udsagn ved markedsføring af stoffer og blandinger.
Bekendtgørelse nr. 6 af 4. januar 2023 af lov om kemikalier.
Bekendtgørelse nr. 1794 af 18/12/2015 om særlige pligter for fremstillere, leverandører og importører m.v. af stoffer og materialer efter lov om arbejdsmiljø, med senere ændringer.
Bekendtgørelse nr. 291 af 19/03/2024 om grænseværdier for stoffer og materialer (kemiske agenser) i arbejdsmiljøet, med senere ændringer.
Bekendtgørelse nr. 1479 af 30/12/2024 om affald, med senere ændringer.

Anden mærkning:
PR-nummer: 808019.

Deklaration i henhold til EU Forordning nr. 648/2004:
15% eller derover, men under 30%:
Anioniske overfladeaktive stoffer

Anvendelsesbegrænsninger:
Unge under 18 år må ikke erhvervsmæssigt anvende eller udsættes for produktet. Unge over 15 år er dog undtaget denne regel, hvis produktet indgår som et nødvendigt led i en uddannelse. (jf. dog Arbejdstilsynets Bekendtgørelse om unges arbejde).
Ved en arbejdspladsvurdering skal det sikres, at ansatte ikke er udsat for påvirkninger, der kan indebære en risiko ved graviditet eller amning (jf. BEK nr 1839 af 14/12/2023 om arbejdets udførelse).

Krav om særlig uddannelse:
-

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering
Ingen.

PUNKT 16: Andre oplysninger

Udarbejdet på baggrund af EU forordning 1907/2006 (REACH)

Andre oplysninger:
Kilder:
EU forordning nr. 1907/2006 (REACH), med senere tilpasninger.
EU forordning nr. 1272/2008 (CLP), med senere tilpasninger.
Direktiv 2008/98/EF
ECHA – Det europæiske kemikalieagentur.

Den fulde ordlyd af H sætninger omtalt i punkt 2+3:

H225	Meget brandfarlig væske og damp.
H319	Forårsager alvorlig øjenirritation.
H335	Kan forårsage irritation af luftvejene.
H336	Kan forårsage sløvhed eller svimmelhed.

Klassificering i henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008:

Eye irrit. 2;H319	Beregningsmetode

Forkortelser og akronymer anvendt i sikkerhedsdatabladet:
REACH: Registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier. Forordning (EF) nr. 1907/2006.
CLP: Forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering.
CAS-nr.: Chemical Abstracts Service-nummer.
EF-nr.: EINECS- og ELINCS-nummer (se også EINECS og ELINCS).
DNEL: Afledt nuleffektniveau (Derived No-Effect Level).
PNEC: Beregnet nuleffektkoncentration (Predicted No Effect Concentration).
STOT: Specifik målorgantoksicitet (Specific Target Organ Toxicity).
LD50: Dødelig dosis (Lethal Dose) for 50 % af en forsøgspopulation.
LC50: Dødelig koncentration (Lethal Concentration) for 50 % af en forsøgspopulation.
EC50: Den effektive stofkoncentration, der medfører 50 % af maksimal respons.
PBT: Persistent, bioakkumulerende og toksisk stof (Persistent, Bioaccumulative and Toxic).
vPvB: Meget persistent og meget bioakkumulerende (Very Persistent and Very Bioaccumulative).
NOEC: Den højeste afprøvede koncentration, hvor der i en undersøgelse ikke er observeret en statistisk signifikant virkning i den eksponerede population sammenholdt med en passende kontrolgruppe (No Observed Effect Concentration).
NOAEL: Den højeste afprøvede dosis eller det højeste afprøvede eksponeringsniveau, hvor der ikke optræder statistisk signifikante stigninger i hyppigheden eller alvorligheden af de skadelige virkninger mellem den eksponerede population og en passende kontrolgruppe. Der kan opstå visse effekter ved dette niveau, men de opfattes ikke som skadelige eller prækursorer for skadelige virkninger.

Andet:
Oplysningerne i dette sikkerhedsblad gælder kun produktet nævnt i punkt 1 og er ikke nødvendigvis gældende ved brug sammen med andre produkter.

Der er foretaget ændringer i følgende punkter:
Generel opdatering.

Dette sikkerhedsdatablad erstatter version:
2.0